

Продплата
платна в Чернівцях
 виносить:

на цілий рік 5 зр. — кр.
 „ шість року 2 „ 50 „
 „ чверть року 1 „ 25 „
 для заграниці 5 рублів або
 12 франків

Поодинокі числа по 12 кр.
 в книгарні Г. Пардінського
 в Чернівцях, ринок ч. 10 і
 в бюрі газет Л. Горювца,
 ул. Головна ч. 17.

БУКОВИНА.

Виходить що тижня в п'ятницю.

Редакция і Адміністрація „Буковини“ находить ся в Чернівцях (улиця Петровича, ч. 2.), куда всі доноси адресувати належить. — Бюро редакції отворене щодня від 6.—8. години вечером.

Оповіщення і прилоги обчислюють ся по найдешевших цінах.

Буковинський сойм розв'язаний.

Таку вість получили ми телеграфічно з Відня ще минулої суботи вечером; а вже в вівторок поміщено в тутешній урядовій газеті цісарський патент з дня 27-го лютого 1892-го р., котрим наш Монарх розв'язав буковинський сойм і наказав без проволочки перевести нові вибори.

Розв'язане буковинського сойму наступило вслід за найновішою драстичною демонстрацією буковинських дідичів-румунізаторів против краєвого президента ґр. Пачого, о чім ми в 6-тім числі нашої часописи з дня 19-го лют. лютого подали нашим чесним читателям цілком вірний образ. Така демонстрація спонукала 17 соймових послів до зложення своїх посольських мандатів. Розуміє ся, що здекомплетоване буковинського сойму через зложення 17 посольських мандатів було безперечно легальною підставою для рішення центрального правительства, що до розв'язання нашого сойму і для санкціонування сего рішення через корону. Годі однак думати, щоб зложення 17 посольських мандатів могло само собою оправдати краєвого президента з тяжких звинувачень, якими обсидали его буковинські дідичі-румунізатори; годі також думати, щоб зложення 17 посольських мандатів могло само собою переконати центральне правительство о том, що ґр. Пачо не викликав, або краще сказати, не завинив своїм поведінням звістної бурливої демонстрації против голови краєвого правительства, але що противно звістці румунізаторека кліка викликала сама для своїх неситих, самолюбних цілей сю тенденційну, перозважну галабурду. Годі накопеч і так думати, щоб зложення 17 посольських мандатів могло само собою пере-

конати центральне правительство о строго-справедливім поступованю краєвого президента ґр. Пачого і щоб се могло бути одинокою підставою переважного рішення, що керма краєвого правительственного ряду має і на дальше по-вітати в чистих і до того здібних руках ґр. Пачого.

Таке для краю і держави переважне рішення могло наступити тільки на підставі певних фактів, справджених через міродайні в краю і повної віри достойні особи, з яких складала ся власне депутация, котру приймив в тій важній справі міністер-президент ґр. Таффе.

В склад сеї депутации вийшли: голова міста Черновець посол Кохановский, яко провідник; дальше краєві послы: др. Волян, др. Ротт, др. Стефанович, проф. Ер. Пігуляк, Ю. бр. Капрі і Давид Тігінґер; послы ради державної: Ваґнер і Мішкольці; голова політичного товариства „Руска Рада в Чернівцях“ проф. др. Смаль-Стоцкий, і радник міста Черновець бр. Фірт.

Депутация ся, сповняючи совістно свою звичну задачу, заявила на вступі ґр. Таффе повне довіре цілого нашого краю для строго-справедливого, умного і в кождім згляді дуже полезного урядованя краєвого президента ґр. Пачого, представила при тім вірно теперішнє положення нашого краю і просила звінці о подішенні правительственної керми нашого краю і на дальше в чесних і чистих руках ґр. Пачого.

Отсеї заявленя поважної депутации рішили теперішню політичну ситуацію в нашім краю, та маємо повну надію, що нова політична ера забезпечить пожадану для нашого краю згідну совістну роботу всіх заступників краєвих для морального і матеріального розвою і здвигненя

всіх верствів нашого краю без ріжниць народности і віри. Ми все бороли і бороти мєм ся за те, щоб побідила правдива людська засада: „рівне право для всіх.“

Гадаємо, що дуже мале в порівнаню до других верствів нашої суспільности число дідичів-румунізаторів прийде тепер вже також скоро до сего переконаня, що годі в теперішних часах загальної просвіти і загального поступу бажати для своїх самолюбних цілей завернення сумних часів невілнництва і паньщини. І дідичі с членами цілої суспільности, а яко такі мають і вони горожанський обовязок, совістно дбати про загальне добро краю, в котрім мешкають, і про загальне добро держави, до котрої належать, та не щадити ні труду, ні маєтків для сеї загальної людської, найвищої цілі.

Гадаємо, що вже тепер устануть неоправдані клевети і наріканя буковинських румунізаторів на се, що краєве правительство протегує Русинів, а кривдигь Волохів, бо читавмо тут послідний раз сих панів: в чім властиво добачили вони сю протекцію краєвого правительства зглядом Русинів, котрі як ми се вже нераз підносили, на 268.000 голов не мають ще до тепер ні одного свого свідомого і прихильного чоловіка в тутешній консисторії, ні одного пароха або проповідника в Чернівцях, ні одного свого члена в відділі краєвім, ні одного свого члена в краєвій шкільній раді, а в соймі краєвім мають всего разом 3 послів, коли так дуже — як румунізатори кричать — через краєве правительство ніби то покривджені Волохи на 208.000 голов завоювали цілу тутешню консисторию, завоювали цілий краєвий відділ, здобули навіть в часі урядованя так їм — як кричать — ніби

Парнель і Ірландія.

(Далі).

Зараз же була організована нова спілка: істота і прямовання її нічим сливе не відріжняє ся від попередньої. Агітация нової спілки рухала так жваво і шпарко, що вже року 1829-го лондонський парламент муєв такі ухвалити новий закон, що майже зовсім рівняв політичні права ірландської людности, не вважаючи на

Хоча отсеї еманципация мала велику вагу і була для Ірландців латинської віри великим придбанням: значеє ні О'Коннеллі ні тим паче ірландського народу вона вдовольнити не могла! Очевидна річ: У чоловіка напр. заграбовано землю, худу і худобу і через довгий час великим клопотом він добив ся, що ему вернули саму лишень худобу: чи вже-ж він вдовольнить ся з того і не шукувати меть ся, щоб вернули ему затрабовану землю і землю? Певна річ, що ні!

Еманципация латинян привнесла Ірландії велику користь, але з неї економічний побит народу не зміняв; а нарід в Ірландії так бідував, що навіть в парламенті р. 1830-го ірландський еберал-солістер Докерті промовив, що такого бідованя ледви чи зазнають в Англії

звір'ята. Варто замітити, що Докерті був протестантської віри.

Сам О'Коннелль, становлячи головною метою, якій він присвятив себе, політичне визволення Ірландії, її відрубну самостійність парламентарну, добре знав, що попліч з сією метою треба пильнувати і про другу, про таку, де лежать підвалини економічного побиту народної маси. Неминучість реформи земельної була очевидна кожному. Ще року 1829 О'Коннелль в довгій промові в парламенті висловив потребу земельної реформи і того же року подана була до лондонського парламенту спеціальна петиция про поліпшення побиту селян: петиция стояла на тому, щоб наділити нарід землею. Нічого та петиция не придбала.

А тим часом Англія, даючи однією рукою релігійну реформу в Ірландії, паралізувала її потроху, видаючи другою рукою новий виборчий закон, котрим піднесено в гору ценз виборців, а через те обмежовано і участь народу в виборах.

Все отсе, вкупі з успіхами попередньої агітацией надавало О'Коннеллеви і его прихильникам ще більшої енергії і заходами его лондонський парламент був примушений видати деякі нові закони про полєкности задля Ірландців: значійшим між тими законами був акт визволення фермерів (орандарів) від податку так званої де-

сятини на протестантську церкву; податок сей переведено з орандарів на власників землі. Але-ж полєкність ся була самим лишень дрібненьким палітивом; а головною задачею у ватажка народного руху стояла політична і аграрна еманципация.

І от р. 1834-го О'Коннелль подає до парламенту петицию, щоб скасувати акт унії року 1800-го. В парламенті він цілих сім годин говорив доводячи, що правда, справедливість і права ірландського народу вимагають, щоб унія була скасована, щоб Ірландії вернули її власний парламент. „Унії тієї, казав перед парламентом О'Коннелль, Англія досягла шляхом печуваних злочинств! В Ірландії одібрали її власну конституцію; в ірландського народу одібрали землі. Моїм рідним краєм править не конституция, а деспотизм.“ Але-ж за петицию О'Коннелля в парламенті тільки 38 депутатів подали голоси і між ними один лишень Англичанин! Останні 523 голоси були проти петиції.

О'Коннелль говорив велику правду, що Англія відібрала у ірландського народу землі. Англія силоміць накиннула Ірландії і чужу систему володіння землею і чужих власників землі. Довголітнє гнобителство Англією Ірландії, вікове зрабовання нею зеленого острова довели Ірландців до невимовно тяжкого становища! Майже що уся земля в Ірландії перейшла на

то дуже неприхильного ґр. Пачого майже половину голосів в краєвій сеймі, здобули таке саме число голосів в краєвій шкільній раді, мають тільки самих своїх парохів і проповідників в Чернівцях, а навіть дуже багато своїх душпастирів в чисто руских громадах.

І де-ж тотя кривда? Де тотя справедлива і розумна підстава до звістних клевет, криків і бурливих демонстрацій против краєвого президента, що в повнім почутю своїх обовязків, які перебрав з своїм становиском зглядом корони, держави і краю, старає ся вірно служити короні, державі і краєви після засадничої державної устави: „рівне право для всіх“?

Більше почутя справедливости, більше сумління, більше любви свого ближнього, а менше самолюбства і захланности, панове румунизатори, а тоді переконаєте ся, що і на Буковині наступить мир і згода всіх народностей, та що наш край при совістній і розумній краєвій господарці зможе вловні заспокоїти справедливі ваші бажання і такі самі бажання всіх прочих своїх мешканців.

Славну побіду ґр. Пачого повитали ддятого яко побіду справедливости і здорових порядків з правдивою вітхою всі ті мешканці нашого краю, що навчили ся все чесно думати і ретельно жити!

Проект реформи безпосередних податків.

Не ми вже попередно доносили, предложив міністер фінансів др Штайнбах на засіданю ради державної з 19-го лютого новий проект реформи безпосередних податків, а тепер, думаємо, буде не від річи, познакомити наших читателів ближше з сим предложенем, вже хоть би ддятого, що є оно немов би початком заповіданої від давна реформи нашої пережилої вже системи податкової.

Проект сей носить назву „Закон о безпосередних податках особових“, складає ся з 13 артикулів, 316 параграфів і 133 тариф до обчислення поодиноких родів податку, і містить в собі замість дотеперішного податку заробкового і доходного пять родів податків, а то: 1. загальний податок заробковий, 2. податок заробковий від підприємств, обовязаних складати публичні рахунки, 3. податок від платні, 4. податок від рент і 5. особистий податок доходний. Перший рід сего податку, то є загальний податок за-

робковий має заступити дотеперішний податок заробковий і податок доходний першє класи (фабрикантів, промисловців). Тепер платю сей рід податку 810.000 податників і они приносили для держави 19.6 мільонів податку. Обовязні до податку заробкового ділили ся на 4 класи: до першої належали краєві фабрики, котім виміряно податок від 42 зр. до 1275 зр. акромі того ще 100% додатків, і більші підприємства з податком від 315 зр. до 1575 зр.; до другої класи належали підприємства торговельні; податком від 4.20 зр. до 315 зр.; в третій класі був податок від 2.10 зр. до 105 зр. а в четвертій від 2.10 зр. до 210 зр. Теперішний податок доходний першої класи виносив 3% а з надзвичайними додатками 10% чистого доходу — Проект реформи лучить разом оба ті роди дотеперішного податку, а обовязаних до плачення сего податку ділить на 6 відділів. До першого відділу належать: заведеня промислові, як фабрики, горальні, бровари, дамські кравці, ювілери і т. п.; до другого відділу належать: продуктивні заведеня промислові і до сего відділу зачисляють ся майже всі ремісники; до третього відділу належать заведеня торговельні; до четвертого: шинки, готелі; до пятого: заведеня для публичної служби, до котрих зачислені адвокати, нотарі, учителі, лікарі і т. п.; вкінци до шестого відділу всі ті, у котрих треба обчислити податок після доходу пр. властителі копалень, архітекти, інженери, маллярі, великі кушці і т. п.

Для тих всіх шість відділів є аж 133 тарифи, після котрих обчисляє ся для них податок, причім бере ся взгляд на число осіб занятих при роботі у дотичного податника, а дальше на місцевість, де податник веде свое занятє. При кождім роді сего податку означена найперше основна такса, менша або більша після місцевости а відтак платять ся сю таксу за кожду силу робочу.

Податок сей заробковий виміряє ся після контингенту, се значить наперед обчисляє ся, кілько з загальної суми податкової має принести сей податок, а відтак розділює ся, кілько припадає на кожного податника. До сего обчислення визначає ся комісією контингентову вибрану на шість літ. Комісія має осідок в Відні і складає ся з десяти членів, з котрих по три вибирає палата послів і палата панів з поміж своїх членів, а трех членів і предсідателя комісії іменує міністер фінансів. Комісія ся розкладає податок заробковий на поодинокі округи, а податок в поодиноких округах знов на поодиноких податників через т. зв. комісію для податку заробкового. Число членів в сій послідній комісії визначає міністер скарбу. З тих вибирають половину самі податники, одну четверту часть палата торговельна, а одну четверту міністер скарбу.

Подібний до попередного є также другий рід нового податку, то є податок заробковий

предприємств з публичним складенем рахунків. Предприємства сі мають платити 10% від чистого доходу, який викаже кождорічний біланс, однак по відчисленю процентів від довгів. Сей новий податок різнить ся від давного тим, що буде обчисляти ся від дійсного чистого доходу, а не як давнійше від доходу фікційного.

Третій рід податку є податок від платні. Сей податок знаний тепер під назвою податку доходного другої класи. Мають его платити всі, що мають сталу платню, а вільна від податку платня до 600 зр. і додатки активальні. Скали виміру сего податку є нпзша, як податку теперішного, бо сі податники мають після проекту кромі того ще платити окремо податок особисто-доходний. Скали ся має 14 позицій; від платні до 2000 зр. платит ся 1%, відтак поступенно процент збільшає ся і доходить при платні понад 14.000 зр. до 10%.

Четвертим родом податку є податок від рент. Сей податок вступає на місце дотеперішного податку третьої класи. Є се податок від капіталів і від ренти, а платять ся він від процентів листів заставних, від процентів гіпотек, від вкладок в касах щадничих по над 525 зр. і від дивіденди акцій товариств промислових, котрі не платять податку заробкового. Від процентів з облігацій довшу державного і з облігацій краєвої позички платять ся 10%, а від ишого рода наперів і вкладок щадничих 2%. Вклады щадничі в касах почтових є вільні від сего податку.

Пятий, цілком новий і до тепер незнаний рід податку є податок особисто-доходний. Сей податок мають платити без огляду на повизні податки всі члени держави. Податок сей є прогресивний. При тім виключено від сего податку певну часть доходу, так зв. мінімум екзистенції назначене на 600 зр. Стопа податкова має 53 позицій, і виносить при доході над 600 зр. 0.6% а доходить до 4%. Для виміру сего податку будуть двоєкі комісії: комісія для опінки, для кожного політичного повіту, і комісія для віделіку для цілого краю. Перша складає ся з предсідателя і 4—8 членів, котрих половину вибирають податники а половину іменує міністер скарбу; другу вибирає по половині сейм і міністер.

Ся реформа податкова має обовязувати від 1-го січня 1894 р. Проектовані податки принесуть державі більший дохід, котрий має ужити ся, на опустити податків ґрунтових і домових.

Перегляд політичний.

Рада державна, має бути по замкненю сесії сеймів краєвих скликана на 26-го цвітня с. р.

власність панів-чужинців, маса хліборобів-туболиців опинили ся безземельними наймитами та фермерами (орандарями). Власники пани, роздаючи орандарям землі, клали за те високі ціни і обтяжали орандарів незвичайно тяжкими умовами. Які тоді за О'Коннеля були аграрні відносини в Ірландії легко зрозуміти, зауваживши на ті відносини, що були там року 1876 го. З усієї людности Ірландії, ледви 8% були власниками землі; тай між тими 8% власників, більшість була латих, що усієї землі у них було по пів морґа! Знаємо, що таких власників, що володіли менше ніж одним акром землі, було тоді на цілу Ірландію 36.144, за те було 3.722 таких, що володіли більше як по чотири сотні гектарів. В усіх перших було власної землі гуртом 3658 гектар., а в останніх 6200 тисячів!!

Зовсім натуральна річ, що за такими земельними відносинами величезна сила робітників хліборобів мусіла сидіти без роботи, бо не спрможно була пристати до тих цін і умов, яких вимогали пани-власники землі. А через те велика сила землі лежала пустою. Тим то О'Коннель і мусів поруч з піклованем про політичну еманципацию свого рідного краю — пильнувати і про те, „щоб мільонам робочих рук дано було мільони акрів гуляної землі.“ Лиходійні земельні відносини руйнували Ірландію ще й тим, що сливе усі великі власники земель були чужин-

цями, в Ірландії не жили, і збираючи доходи з ірландських земель, переводили і проживали їх за межами Ірландії. Нужди і потреби орандарів вони цілком нехтували, а піклували ся проте лишень, щоб більшали доходи з земель, себ то щоб більшала платня з орандарів за землі. Варто тут нагадати, яких заходів уживали часом великі власники про більшу експлоатацию орандарів. Одиґнись в ліберальні фрази і маскуючись абстрактними теоріями політико-економичними вони вказували, що поділ землі на дрібні частини приносить велику шкоду і таким чином ще року 1826-го добили ся на користь собі нового закону: парламент видав заборону, щоб орандарі без волі і згоди власників ферм (хуторів) не віддавали нікому від себе частинами тих земель, що брали в оренду.

Найгірше-ж шкуляло орандарів право панів-власників, проганяти фермерів з землі по всяк час, коли вони на умовлений термин не сплачують орендної плати. За панами було право за недоплат грабувати в орандарів усяке добро, худобу, навіть збіже на кореню. Ще не все лихо! Проганяючи орандаря, власник землі не повинен був ублаготворити орандаря ні за які поліпшення, що поробив він на хуторі власною працею і коштами.

Таким чином бачимо, що власник землі міг по всяк час знівечити, зруйнувати по праву еко-

номичний побит орандаря. О'Коннель добре розумів страшенну силу сего варварського права, але добре тямив і те, що зразу, одним заходом не можна знівечити сего права. Найбільше розширене політичних прав народної маси, найбільший розвиток в народі національної свідомости і прав чоловіка стануть найневійшою і найкористнійшою стежкою до поліпшення економічного побуту маси і примусять уряд проводити земельні реформи.

Політична самостійність Ірландії і власний її парламент О'Коннель становив першою стежкою, що веде і приведе до загального добра народного. І він не помиляв ся! Бо хто-ж може ліпше розуміти народні нужди і потреби, хто може ліпше уладнати їх і знівечити неправду, загойти народні виразки, як не сам народ?! Досягти-ж своєї мети О'Коннель сподівав політичним більш як заходами льобльними, супокійною агітациєю; він був запеклий воріт патріотства і крови.

Повний жвавости і енергії, повний в своєму патріотичному серці глибокою віри в національну ідею, в її міць і силу, О'Коннель не підпав духом з того, що лондонський парламент відкинув его петицию про скасоване акту унії р. 1800-го. Хоч ему підходило вже до сего десятику віку, однак він з завзятем і енергією парубочими взяв ся до нової праці. Він органі-

Міністерство справ внутрішніх видало по-
слідніми днями розпоряджене що д-
средств охоронних на границі Бу-
ковини і Галичини.

Нужда в Росії та повляючи ся там з-
рази мають бути причиною сего розпоряджен-
а крім того є оно, здає ся, звернене так-
проти надмірного напливу жидів до сих краєв.

В справі регуляції валюти розпочнуть і-
брані до того комісії в Відні і Пензі свої а-
ради дня 8-го марта с. р. Питання, які уложили
оба міністри фінансів, др. Штейнбах і др. Же-
керле, для сих комісій, є такі: 1) Яка має бути
валюта, золота, чи подвійна? 2) Чи в разі при-
няття валюти золотої мають лишити ся також срібні
гроші в обмеженій кількості в обігу? 3) Чи
мають також полишити ся в обігу ноти державні
з примусовим курсом, котрі можна буде виміяти
кожного часу на властиві гроші? 4) В який
спосіб має установити ся вартість теперішнього
гульдена до нової одиниці грошевої? 5) Яка
має бути нова одиниця грошева?

Німецька праса заповідає приїзд ро-
сійського царя на берлінський двір
в місяці маю. В марті має цар відвідати в
Криму недужого сина Юрія, а потім виїхати в
подорож до Данії через Берлін, щоби бути на
золотім весіллі королівської пари в Данії. Ні-
мецькі дневники не вірять тій висті, але з другої
сторони російська праса, а особливо „Новости“
горячо промовляють за невичним зближенем Росії
до Німеччини. Сей дневник звертає ся до бер-
лінського кабінету і вневчє, що Росія ніколи
не мала ворожих намірів проти Німеччини і
тепер їх не має, бо має досить землі та не бажає
нових заборів.

Німецький цісар Вільгельм вголосив на
банкеті провінціального союму бранденбургського
довшу бесіду, в котрій виступив остро проти
тих людей, котрі особливо в останніх часах
стали безпощадно критикувати поступованє ні-
мецького правительства, і підбурювати народ су-
проти него. Ліпше було би, сказав цісар, щоби
ті невдоволені і критики обтрисали свої чоботи з
німецького пороху, та як найскорше усунули ся
далеко від сих для них зназначених відносин.
Вкінці заявив цісар, що правительство сего буде
і дальше поступати в тім самим напрямі, що і
доси, бо, додав: „сей напрям добрий і буде дальше
тривати, а мої вірні люди будуть мені при тім
помагати.“ — Бесіда ся, звернена по часті і
проти кн. Бісмарка, викликала в Берліні роз-
рухи, а особливо використали її соціялисти для
своїх цілей і зтого проявили ся в Берліні
розрухи межі робітниками, котрі довели навіть
до розливу крови.

Російська ескадра має не задовго приїхати
до Шербурга, щоби відвідати Французів, та від-
дяти ся за гостину французької ескадри в Кроу-
пштаді. Ескадра ся буде складати ся з одного
крайцера, адміральського корабля „князь Един-
бургський“ і шести фрегат. Офіціальним пись-

зував нову спілку; збирав скрізь митінги (віча),
держав на вічах промови; переїздив з одного
міста до другого і скрізь де можна було і як
можна було, агітував і простав свою національ-
ну ідею. Чимало допомагала ему і заснована
р. 1842-го часопись Nation. Рух по Ірландії
ішов страшенно шпарко, на віча збирали ся
десятки, інколи і сотні тисячів людей. Але віча
скрізь і завжди тримали ся льояльного ґрунту;
льояльність ніде на вічах не була зрушена. А
що найбільше сприяло повазі О'Коннелі і впли-
ву его і часописі Nation, так те, що в своїх
аґітаціях вони не вживали заходів невідповід-
них чистоті і справедливості своєї справи. Прав-
дою, а не клеветою, не закиданем болотом своїх
супротивників брав гору О'Коннелль!

Такє прямианне ватажка партії не задо-
вольняло декого з палких загонистих молодих
голів. Поміж партією були люди, що вважали
Ірландію такою вже достиглою і міцною, що
вона одним замахом може придбати собі те, що
О'Коннелль гадає придбати працею довгого часу,
не сходячи з ґрунту льояльного. Річ звичайна:
молода енерґія нехтує досвід підтоптаних працюю-
чників і гадає, що ті купи гною, яких цілими
віками навергано на народ, на жите, на свободу
духа, можна зібрати на один віз і вивезти одним

мом повідомлено адмірала Жерве о приїзді ро-
сійської флотилії і запевнено, що разом з ро-
сійським адміралом Козитином приїде також не-
великий князь Юрій.

Варшавського генерал-губернатора Гурка за-
візвано послідніми днями до Петербурга задля
великих реформ, які мають завести ся в войску
і адміністрації. Кажуть межі иншим, що вой-
сковий округ виленський мають сполучити з вар-
шавським під начальним проводом ен. Гурка, кот-
рий для справ адміністраційних в королівстві
дістане помічника.

Спир Росії з Англією в справі памірській
залагоджено в користь Англії. Російське пра-
вительство узнало, що зариджене в вересні ми-
нувшого року видалене з Паміру англійського ка-
пітана Юнгусбенда і поручника Давідзона було
неправне, та з сеї причини висказує Росія свій
жаль всхідно-індійському правительству. Російсь-
ке правительство зробило таким способом ве-
лику уступку для Англії, а Памір лишив ся зе-
млею нейтральною.

Дня 24-го лютого виконано на болгарського
аґента в Константинополі д-ра Вулковича а-
тентат. О сїм атентаті так доносить з офіці-
альної сторони: В середу вечером о 7. годині
вертав др Вулкович до будинку аґентії. Вправді
бачив, що хтось іде за ним хильцем, але не звер-
тав на се великої уваги. Нараз на 10 кроків
від брами аґентури зршено д-ра Вулковича по-
жем в ліве бедро. Справця лишив ніж в рані
і утік. Др Вулкович виняв ніж з рани і ледви
заволік ся до аґентури. Лікарі, омынувши рану,
орекли, що ніж дійшов аж до кишок, тож треба
було зробити операцію, щоби зшити кишки. Опе-
рація не помогла однак, бо др Вулкович вкілька
днів по тім помер. — Слідство виказало, що у-
бійником є Порфирій Іванов, Росиянин, котрий
свого часу принадлежав до дружини ен. Кавль-
барса в Болгарії. Атентат має політичне значєне.

В сербській скупчині відбули ся недавно
наради над бюджетом на рік 1892. Бюджет сей
виказує 60,135,839 франків доходу, а 59,952,933
розходу.

В Софії закінчив ся процес трех визна-
чних Болгарок Коравелової, Орошакінової та Геор-
гієвої, котрих оскаржено о те, що они вислали
до репрезентантів заграничних держав меморіяли,
в котрих описують кривди, які їм нанесло бол-
гарське правительство. Тим способом мали они
намір, як каже акт обжаловани, викликати змі-
шанє чужих держав до внутрішніх справ Болгарії.

Стає фінансовий в Греції дуже лихий,
коли аж міністер справ заграничних Делігеорґіс
уважав за конечне вислати обґіжніє до дипло-
матичних репрезентантів Греції за границею, щоби
їх успокоїти о фінансовім положєню держави.
Клопоті фінансові приписує міністер особливо
маневрови людей, котрі хотять використати від-
носини і зачерез те уняли папері нагло аж до

заходом. — Так воно було і в Ірландії. З партії
відрізнили ся люди загонисті і організували нову
партию Молодої Ірландії Конституційні
заходи О'Коннеллі підімали вони на глум; най-
більше глузували люди нової партії з промовле-
них О'Коннелем слів: „Я хочу, щоб жадна ре-
форма не взяла у нас нижє єдиної каплі крови.“
— Молода Ірландія однак не придбала полі-
тичного впливу, найбільша заслуга її була в тому,
що вона видавала часопись і брошури. От який
присуд промовив Маккорті про Молоду Ірлан-
дію: „Зявила ся вона і зникла начє марєво те.
Ніколи вона не носила в собі нічого реального;
се була літературна поетична фантазія, сантим-
ентальна играшка в революцію.“ Але-ж ся
„играшка“ дорого коштувала краю. — Минаючи
усі подробиці, скажемо тільки, що через сю
„играшку“ Англія накинута ся на Ірландію з
лютого реакцією: терор нівечив цвіт ірландської
молодежи, пороскидавши її, що по тюрмах, а
що до Америки.

(Далі буде).

42% своєї номінальної вартости. Для ратованя
ситуації піднесло правительство державні по-
датки і завело монополіє тютуну.

Буковинські товариства рускі.

Виділ „Рускої Ради“ нараджує ся тепер
щоденно над зміненім положєнем в краю, зно-
сить ся з всіма важними чинниками і приготов-
ляє все до нових виборів, щоби в новім соїмі
Русь буковинська була заступлена в принадлежнім
єї числі. Вже сими днями скличе виділ „Рускої
Ради“ мужів довірія з цілої Буковини для оста-
точного обговорєня і рішеня преважних справ.

„Руска міщанська читалня“ устроїла в неділю,
дня 28-го лютого послідний сих мясниць сьлівно-
деклямаційний вечерок з танцями в салі готелю
молдавського з отсею програмою: 1. Хор: „По-
марієли квіти“, Ис. Воробкевича; 2. Деклямація:
„Біля хреста“ (пн. Довганчук) і „На губах (пн.
Кіовска); 3. Хор: „На чужині“, Ис. Воробке-
вича; 4. Деклямація: „Як боґач навчив ся
отченашу“ і „В своїй хаті“, (уч. Щербя); 5.
Хор: „Жаль дівчини“, Ис. Воробкевича; 6. Де-
клямація: „Руска віра сьвята віра“, (пн. Мицак)
і „Сьвята“ (пн. Міллер); 7. Хор: „На стражи“,
Шушковського; 8. Деклямація: „Напасть“ (пн.
Созанський) і „Воля наука“ (пн. Безвалько); 9.
Хор: „Тебе не забуду“, Ис. Воробкевича. Всі
пісні були дуже удачно вивпроваджені під упра-
вою п. Якубовича, котрий справді завдав собі
богато праці, щоби поставити міщанський хор на
такій висоті. І деклямації випали дуже добре.
— Так сповнила наша „Міщанська читалня“
дуже докладно свою задачу супроти цілого мі-
щанства в сих мясницях; добре би було, щоби
і в пості, згромаджуючи міщанство в своїй
комнаті, так само добре удало ся єї сповнити і
просьвітну задачу.

Дрібні вісти.

Поворот ґр. Пачого. Минувшої неділі т. є.
28-го лютого повернув пан президент краю ґр.
Паче з Відня нетерпеливо ожданій і сердечно
повитаний всіма добромислячими мешканцями
Буковини. На привитанє явили ся на двірці
залізничні представителі всіх станів і урядів,
начальники міст Буковини, урядники, відпоручники
товариств і знатнійші особистости, а на улицях
від двірця аж до палати уряду краювого дожи-
дали тисячки народу приїзду пана президента.
З товариств руских явили ся відпоручники „На-
родного Дому“ під проводом сов. суду Ясенич-
кого, „Рускої Ради“ під проводом дра Стоцького,
„Рускої Бесіди“ під проводом суд. Михальського
і „Рускої міщанської читалні“, під проводом п.
Мицака. Крім того були рускі послі: др. Волян,
Єр. Пігулик і Ів. Тиміньський і много инших Ру-
синів. Коли поїзд приїхав і ґр. Паче висів,
привитано его окликом і промовама, почім п.
президент сердечно дякуючи за привитанє і за
оказанє ему признанє осьвідчив, що буде ще
довг літа, як Бог допоможе, для добра краю
трудити ся. Відтак відїхав п. президент до прав.
палати в супроводі незлічимого ряду повозів,
витаний на улицях ґрімким поздорованєм
народу.

На черновецькім університеті було в мину-
шій півроку записаних всіх слухачів 310; так
одже число слухачів все збільшає ся. З того
припадає на виділ богословський 62 (47 Волохів,
10 Русинів а 5 Сербів); на виділ правничий 206
(100 Німців, 51 Волохів, 28 Русинів, 22 Поляки,
2 Чехи а 3 Вірмени), а на виділ філософичний
16 (9 Німців, 3 Волохи а 4 Русини); крім того
фармацевтів було 26 (20 Німців, 1 Русин, 3 По-
ляки, 1 Чех і 1 Москаль). Таким чином було
всіх Німців 129 (між тим жидів 82), Волохів 101,
Русинів 43, Поляків 25, Чехів 3, Сербів 5, Вір-
менів 3 і 1 Москаль. Після віроісповіданя було
130 православних (між тим 23 Русини), 3 вірм.
прав., 68 р. кат. 20 ґр. кат., 3 шри. кат.,
4 протест. а 82 мойсеевого ісповіданя.

Виклади на університеті починають ся дия 9-го с. м. Проф. др. Степ. Смаль-Стоцький читає: Історію рускої літератури XI-го і XII-го віку, 2 годні і Читане староруских пам'яток і вибраних творів новших писателів 3 годні.

Статистика Русинів міста Львова. Після послідної конскрипції подано у місті Львові язык руский за розговорний 5.336 мешканців, а обряд руский 18.271 мешканців. Виходить з того, що 12.935 т. е. далеко більше як дві третини мешканців руского обряду, котрі тим самим з малими хибя внятками є Русинами, відрекло ся своєї народности в користь народности польської. Сумний сей факт доводить найдокладніше, які незвичайні розміри прибрала в Галичній польонізація, особливо по містах.

На леду заломив ся Іван Захарук з Мосорівки, кіцманського повіту, коли повертав з Королівки і переходив через замерзлий Дністер. Люди стоячі на березі перестерігали Захарука, щоби не ішов на лід, але він не послушав, та найшов свою смерть в філах Дністра.

На місце громадского лікаря в Драчичах розписаний конкурс. Річна плата вносить 400 зр. Подани треба вносити найдалше до 8. н. с. марта.

На крадіжні зловив Николай Плавчука в низьких Станиціях побережник в лісі, а коли той утік стріляв за ним, та так его нещасливо поцілвав, що за кілька годни Плавчук помер.

Нові школи народні рішила рада шкільна краєва отворити в Лукавиці, Котули-баїнським і Низьких Шерівцях, а школи в Старих та Нових Мамаївцях і в Опринівцях розширити на двокласові.

Побожний злодій. В громаді Жизномирі коло Бучача діяли ся вже від 10 літ значні крадежи а годі було вловити злодія. В 1888 р. укадено з громадської каси 700 зр. Жанлармерія і агента поліційний з Львова слідили за злодієм, арештовано начальника громади, Дмитра Пандюка, і вартівника Андрія Пидика яко підозрінних, але все надармо, не викрито ні злодія ні не відшукано гроший. В січні 1891 р. сталась знов в тім селі значна крадіжь. Розслідом той справи занялись два жандарми бучацької команди, Іван Біскуп і Зігмунт Лихвар, котрим вкінці удало ся викрити шайку злодіїв під проводом дуже „дубожньогого“ чоловіка, Стефан Босацький зажиточний господар, котрого всі дуже поважали, а котрий ставав в церкві коло вівтаря, купив до церкви паук за 160 зр. і удавав дуже побожного, той Стефан — хто би того був сподівав ся — кривдив громаду через десять літ, бо разом з своїми чотирма синами єї дуже зручно окрадав. Ревізія в его домі, котру робили жандарми через 6 днів, викрила богато річий, походячих з крадежи, і готівки 2009 зр. 95 кр. Часть тих гроший, іменно 1100 зр., була законана під печею, 390 зр. зашиті в подушці, 380 зр. в скринці під сьмітем, 30 зр. під стріхою. Босацький и его сини признались до 37 крадежи. Їх арештували, а сконфісковані гроші зложено в суді. Слідство веде станіславський суд.

Добре кров пускає. Поміж нашим пародом вкоренилась якимсь сьбітом тотя фальшива гадка, що пускане крови причиняє са до здорovia, ба, та ще чим більше циркулік пустить

крови, тим він й ліше кров пускає. Які наслідки з того можуть бути, показує отсей примір. Жанлармерія донесла, що Іосиф Юго з Кемни залішавської пустив бритвою кровь селяннинови Мартинови Сабатови з Мотича шляхоцького, в наслідок чого Сабат незадовго потім перестав жити. Власти зарядили в тій справі судово-карне слідство.

Благодать Бога. Візничков двірскому в Королівці коло Коломиї і шевцеди Каролеви Мизеракови на Надвірнянським передмістї в Коломиї, уредили ся трійнята.

Віщуні весни. В околиці Відня появили ся вже перед кількома днями жайворонки, котрі появляють ся там звичайно о много пізнійше. Також виділи там люди перелітаючі журавлі. В долинах над Дунаєм цитують первісночки.

Людність Англії. Після найновіших виказів статистичних Англія обнимає 350 мільонів мешканців, а в тоту цифру не входять ще навіть мало знані доси території африканські. Таким чином англійська держава обнимає четверту часть мешканців землі.

Найбільший пес на сьвітї находить ся в Новім Йорку з раси псів св. Бернарда, котрий є на метер високій а важить 247 фунтів. На 26 виставах одержав він першу премію, а навіть називають его „слоном псаюго роду.“ Один Американець набув его за 19 000 доларів (около 38.000 зр.).

Дитина з пташачою головою. Директорowi шпиталю ім. Арханг. Стефанії в Вуданенті, професорови д-рови Ів. Бокайови, представлено сими днями незвичайний виродок людский. Єсть то 12-літний хлопчина, Іван Добощ, родом з Баттонії, у котрого голова зовсім така, як у птаха. Цілий хлопцевь важить всего лишь 9 кильограмів.

Дарунок для любки. В Чернівцях повісив ся оногди о півночи в вартаті місяжника 19 літний термінатор Авраам Тіркфельд полишаючи три листи: один до брата, в котрім записує ему весь свій маєток, другий до магістрату черновецького, з просьбою, аби магістрат сиродав его реальність в Глибокій и за ті гроші виставив ему сарий пам'ятник на гробі а третій вкінці до нареченої, своєї любки, котрій на пам'ятку записує той шнур, на котрім повісив ся.

Пропали гроші і — кишки. В поведілок тамтого тижня явив ся в Черемшлях у жінки тамошнього слюсара від залізничї н. І. якийсь хлопац, що подобав на термінатора, та сказав, що пан майстер прислав его до неї, аби она дала ему зараз 2 зр., бо майстер муєнь їхати в дорогу, бо деє там поїзд на шляху вискочив з шин. Пані майстрова дбала о добро свого мужа і не догадаючись ніякої хитрости, дала хлопцеви не лишь 2 зр., але доложила три сьвіжі кишки і пів бохонця хліба, щоби чоловік не голодував на дорозі, а хлопцеви дала ще 20 кр. за послугу. Яке-ж було єї здивоване, коли в полудне явив ся чоловік на обід і сказав, що ані на залізничі не було ніякої пригоди, ані він не послав ніякого хлопця до неї по гроші. Хлопець тимчасом пропав без сліду з грішми і кишками.

Переғони когутами. В околиці Лієж селяни придумали собі ось таку забавку: В означений день зносять в одно місце з околичних сел когуть і замкають їх в клітки, умисно до того

зиджені. Так зібрані когутьи зачинають піяти на переғони, а умисні писарі записують точно, кілько разів котрий когуть запіяв, а чий запіє найбільше, того властитель дістає нагороду. На посліднім таким пописі когутьів в Пульзо один з их, витязь, запіяв 134 рази в одній годні. Таїй здав бя ся неолному, хто має твердий сої

† **П. Теодор Білоус,** бувший директор гімназії в Коломиї, а відтак в Вохни на Мазурах, щирій рускій патріот, бувший посол до соїму галицького основатель бурс для бідних учеників номер 27. отого по короткій недужі в 65 році життя в Коломиї. Земля ему пером!

Нові книжки.

„Ілюстрованої бібліотеки для молодіжи мѣщан і селянъ“ вишла вже 1-ша книжочка за р. 1892-ній з отсим вельми цікавим змістом: „Добраць“ (поезія В. Малюпча), „Въ яслахъ“ (зімове оповѣдане Олени Пчолки), „Граць“ (байка В. Чайченка), „Струсь“, (розправа О. П. з образком), „Въла а чорна конина“ (сміхвинка Петра Голоты). Децо для дѣточокъ: „Молитва передъ обѣдомъ“ (поезія Юрія Федьковича), „Свиця не до коня“ (байка Юрія Федьковича). Загадки. Рускій мѣщани (образокъ). — Книжочка 2-га вже друкує ся „Руска Бесѣда“ замовила вже кілька нових клїтїв, щоб „Ілюстровану бібліотеку“ зробити як найвартійшою. Чей заходи і стараня редактора п. Ом. Поповича і видавця товариства „Руска Бесѣда“ бодай в тім найдуть свою заплату, що богато земляків замовить собі справді гарну і вельми хосенну „Ілюстровану бібліотеку.“

Ціна збіжа.

В Чернівцях за тили дня 3-го марта 1892-го р. за 100 кильограмів найліпшої:

пшениці	10.70—11.00 зл.
жита	9.40—9.50 „
ячменю	7.50—7.75 „
вівса	6.80—7.00 „
ріпаку	11.50—11.75 „
коношини	54.00—57.00 „
кукурудзи	5.70—5.85 „
гороху	7.25—8.50 „
оковити	18.50—18.75 „

Курс монет

дня 3-го марта 1892-го р.

дукат	5.55 — 5.61 зл.
рубель папер.	1.17 — 1.13 „
наполеондор	9.35 — 9.40 „
100 марок	57.90 — 58.05 „

DIE LAGE DER GR.-OR. RUTHENEN
in der
Bukowinaer gr.-or. Erzdiöcese.
Zugleich
Antwort auf die „Apologien“ des Bukowinaer gr.-or. Metropolitens Silvester Morariu-Andriewicz. Im Auftrage der weltlichen gr.-or. Mitglieder der Czernowitzer ruthenischen Vereine verfasst von
Silvester Daszkiewicz.
171 сторін великої 8-ки. Ціна 1 зл. 50 кр. За реком. почт. пересилку 15 кр. Замовити можна в редакції „Буковини“ або книгарні Пардінського.

ВАЛЕРІЙ РІТТЕРМАН
магістер фармації
отворив
в Чернівцях при головній улиці ч. 13
Торговлю дроґів, і товарів фарбарських під „золотим моздрем“.
Великий склад всіх дотичних товарів, ріжних красок, олів, бензини; ліків, мила, хірургічних інструментів, товарів аптекарських і всяких інших товарів для домівства і промислу.
Чай, рум і коняк впрост спроваджені. Услуга знаменита, ціни найдешевші; замовленя замісцеві виконують ся скоро і ретельно.

Антоній Табакар і Гаїна,
В ЧЕРНІВЦЯХ, РИНОК.
Торговля корія, вин і делікатесів
Одинокий склад
і агентура для Буковини ц. к. фабрики господарских машин Claytona i- Schuttleworth-a.
Склад товарів з хинського срібла.